

هنر در سرزمین های اسلامی

نویسنده: آنته هاگه دورن

مترجم: اردشیر اشراقی

سرشناسه	: هاگه‌دورن، آنته Hagedorn, Annette
عنوان و نام پدیدآور	: هنر در سرزمین‌های اسلامی/نویسنده آنته هاگه‌دورن، [نوربرت ولف؛ مترجم اردشیر اشراقی].
مشخصات نشر	: تهران: روزنه، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۸ ص.: مصور، نقشه.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۳۳۴-۵۲۷-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: عنوان اصلی: Islamic art, ۲۰۰۹
شناسه افزوده	: هنر اسلامی
شناسه افزوده	: ولف، نوربرت، ۱۹۴۹ - م.
شناسه افزوده	: Wolf, Norbert
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۳ : ۵۲۵۹/۵۲۶۰ N۶۲۶
رده‌بندی دیویی	: ۷۰۹/۱۷۶۷۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۷۶۴۸۵

هنر در سرزمین‌های اسلامی آنته هاگه‌دورن

مترجم: اردشیر اشراقی
طرح جلد: حسن کریم‌زاده
چاپ اول: ۱۳۹۴
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۹۵۰۰ تومان

آدرس: خیابان مطهری، خیابان میرزای شیرازی جنوبی، پلاک ۲۰۲، طبقه ۳، انتشارات روزنه

تلفن: ۸۸۸۵۳۳۳۱ - ۸۸۸۵۳۷۳۰ نمابر: ۸۶۰۳۴۳۵۹

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۳۴-۵۲۷-۳ ISBN: 978-964-334-527-3

تمام حقوق چاپ، نشر و اجرای این کتاب برای ناشر محفوظ است

فهرست

۱۱	مقدمه مترجم
۱۳	هنر در قلمرو اسلامی
۱۴	خوشنویسی و مصورسازی کتاب
۱۷	آغاز هنر اسلامی
۱۸	هنر در دوره امویان و عباسیان
۲۰	هنر در غرب سرزمین‌های اسلامی
۲۳	شرق مدیترانه در مهمترین سال‌های قرون میانه فاطمیان
۲۴	ایوبیان، صلیبی‌ها، و سلجوقیان
۲۶	هنر عصر مملوکان
۲۷	هنر ایران از آغاز حکومت مغول
۲۷	ایلخانان
۲۸	تیمور و جانشینانش
۳۰	بهراد
۳۲	صفویان
۳۳	هنر در دوره سلاطین گورکانی هند
۳۶	هنر در دوره عثمانی
۳۹	هنر ایران در دوره قاجار
۴۰	هنر نوین
۴۵	هنر اسلامی در قرن‌های آغازین
۴۵	قرآن
۴۶	دیوارنگاره
۴۹	قدح کتیبه‌دار
۵۱	کاسه سفالین

۵۵	هنر اسلامی در قرن‌های میانی
۵۵	سوارکاران در انتظار برپایی جشن و سرور
۵۷	ضیافت عروسی
۵۹	صفحه سرلوح قرآن
۶۲	تشت برنجی و صندوق چوبی
۶۴	گلدان الحمراء
۶۶	کاسه سفالین

۶۹	نمونه‌های ممتاز مصورسازی
۶۹	یونس نبی (ع) در شکم ماهی
۷۱	اسرافیل، فرشته مقرب الهی
۷۴	دو عقاب
۷۶	منظره رودخانه و درختان
۷۸	نبرد اسفندیار و سیمرغ
۸۰	سوگواری بر اسکندر کبیر
۸۳	جغد و زاغ
۸۵	ملاقات حضرت پیامبر (ص) با حضرت داود و سلیمان (ع)
۸۷	جشن شاهانه
۹۰	کشته شدن ارجاسب به دست اسفندیار
۹۲	یوسف و زلیخا
۹۴	هارون الرشید در حمام
۹۷	گوش ایستادن انوشیروان به نوای جغدان
۹۹	فرار شاه از مزار شیخ

۱۰۳	تنوع هنر در سرزمین‌های اسلامی
۱۰۳	فرش اردبیل
۱۰۵	بانوی آرمیده کنار گل
۱۰۷	زینت‌آرایی خوشنویسانه (نقاشی خط)
۱۰۹	بشقاب سفالین
۱۱۲	ققطان
۱۱۴	قالیچه نقش محرابی
۱۱۶	فرخان جاسوس در خانه مصباح عطارباشی
۱۱۸	عبور اکبرشاه از رود گنگ
۱۲۱	وزن‌کشی شاهزاده خرم با طلا و نقره و دیگر فلزات گرانبها
۱۲۳	گلابدان

مقدمه مترجم

به نام خدایی که زیباست و زیبایی را دوست دارد... و هنر اصیل عین زیبایی است.

کتاب (هنر اسلامی) اثر آنته هاگه‌دورن (Annette Hagedorn؛ Islamic Art) از کتب منتشر شده سال ۲۰۰۹ انتشارات Taschen شهر کلن آلمان است. هاگه‌دورن دانش‌آموخته رشته‌های تاریخ هنر شرقی، ادبیات آلمانی، و تاریخ هنر در دانشگاه‌های فن و ماینر آلمان، و استاد پاره‌وقت این دو دانشگاه و همچنین دانشگاه اوترخت آن کشور است. او در سال ۱۹۹۱ به سبب مطالعه و پژوهش درباره فلزکاری اسلامی در سده‌های هفتم و هشتم قمری جایزه مؤسسه آلیس بونر مونیخ را از آن خود ساخت. اثر هاگه‌دورن را نوربرت ولف (Norbert wolf) که خود دارای مدرک دکترای تاریخ هنر و صاحب تألیفات متعدد در این زمینه است ویراسته، و تیم نیویل (Tim nevil) آن را از آلمانی به انگلیسی ترجمه کرده است.

«هنر اسلامی» به معرفی نمونه‌هایی از سفالینه‌های باشکوه، قالی و قالیچه‌ها، فلزینه‌ها، هنرهای تزئینی، و خوشنویسی‌ها می‌پردازد اما توجه ویژه‌ای به مصورسازی کتاب در ایران و هند عهد گورگانی دارد و در این رهگذر به نقش سرزمین‌های مختلف و تأثیرپذیری آنها از هم می‌پردازد. این اثر در شیوه‌ای مغایر با دیگر آثار مشابه با سلسله‌های حکومت پیش نمی‌رود بلکه مقوله هنر را در ادوار مختلف دنبال می‌کند. شایان ذکر است که در اینجا به مقوله معماری پرداخته نشده تا در نام اثر نسبت به دیگر کتاب‌های مشابه که عنوان هنر و معماری اسلامی دارند تنها به «هنر اسلامی» بسنده شود.

هنر اسلامی کتاب پر حجم و خیلی مستوفایی نیست با این حال اختصار مطالب مانع از پرداختن به نکات مهم و اساسی هر مقوله نشده است. این اثر با حجم به نسبت اندک خود

ضمن پرداختن به امهات مطالب می‌تواند علاوه بر ایجاد انگیزه برای علاقمندان این زمینه، کتابی دست‌یاب و آسان‌یاب برای پژوهندگان و اهل مطالعه نیز به حساب آید.

تصاویر کتاب (۸۱ تصویر) تقریباً به عدد صفحه‌های آن است که به همراه نقشه جامعی در صفحه‌های آغازین مستندات دیداری زیادی را فراهم می‌آورد. با این همه، فقط تصاویر بخش اول کتاب که حدود یک سوم کل کتاب را تشکیل می‌دهد، شماره‌گذاری شده بود و مترجم تصاویر دوسوم بقیه کتاب را با آوردن پسوند «الف» و ذکر شماره در بعد آن شماره‌گذاری کرد. ترجمه و تلفظ صحیح نام‌های خاص از نکات در خور توجه است به ویژه آنکه نسخه انگلیسی اثر در واقع برگردان نسخه آلمانی است. با این حال برخی اسم‌ها به ضرورت اصلاح شد مثلاً محمد غوری سرسلسله غوریان که در متن انگلیسی محمود آمده است. ذکر معادل قمری تاریخ‌های میلادی، توضیح عبارات و اصطلاحات تخصصی داخل پرانتز داخل پرانیز و برخی نام‌های خاص، و آوردن ابیات مختلف داخل متن از مترجم است.

فرصت را باید مغتنم شمرده از دست‌اندرکاران انتشارات شریف روزنه به ویژه برادران عزیزم آقایان صدرالدین بهشتی و حامد بهشتی که با محبت و مساعدت بی‌دریغ امکان چاپ این اثر را فراهم آوردند از صمیم دل قدردانی و از پروردگار بزرگ عاجزانه درخواست نمایم که در خور این مایه اعتمادشان بوده باشم.

و کلام آخر اینکه سخت آرزو مند اهل نظر و استادان گران‌قدر، دانشجویان، و اهل مطالعه از سر لطف کاستی‌های این اثر را بر مترجم ببخشایند و از او رهنمودهای عالمانه‌شان محروم نکنند.

اردشیر اشراقی - زمستان ۱۳۹۲